

Per 1 april 2013 geldt er een chip- en registratieverplichting voor alle pups die vanaf dat moment geboren worden en voor honden die vanaf dat moment ingevoerd worden uit het buitenland.

Waarom een verplichting?

Dit besluit draagt bij aan de doelstelling van het kabinet om het dierenwelzijn te verbeteren en misstanden in de dierfokkerij en -handel aan te pakken. Het gaat hierbij enerzijds om illegale handel en fokkerij, waarbij bestaande nationale of Europese regelgeving wordt overtreden. Daaronder vallen bijvoorbeeld misstanden bij de import van buitenlandse honden: honden worden zonder juiste vaccinatie of zonder herkenbare herkomst verhandeld. Ook vindt illegale bedrijfsmatige hondenfokkerij plaats waarbij de fokker zich niet aan de regels houdt die voor bedrijfsmatige fokkers gelden.

Anderzijds vindt er ook fokkerij en handel plaats waarbij het welzijn van honden onder druk staat, maar waarbij niet direct bestaande regelgeving wordt overtreden. Een aantal houders van honden zal immers de neiging hebben de kosten zo laag mogelijk te houden om te kunnen concurreren of uit winstbejag. Dit brengt risico's mee voor het welzijn van de honden. Fokkerij en handel die onder die omstandigheden plaatsvindt, wordt ook wel malafide fokkerij of handel genoemd. Daaronder vallen bijvoorbeeld het onvoldoende verlenen van medische zorg, waardoor vaker gezondheidsproblemen optreden. Een ander voorbeeld is het onvoldoende aandacht besteden aan de socialisatie van een hond, waardoor gedragsproblemen kunnen optreden.

Dat er misstanden plaatsvinden, wordt door de uitkomsten van verschillende opsporingsonderzoeken die de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit op dit terrein in de afgelopen jaren heeft uitgevoerd ook bevestigd. Op basis van uitgevoerde controles en de ervaring van de NVWA met opsporingsanalyses, kan het volgende worden aangegeven. Per jaar worden ongeveer 180.000 honden aangeboden voor verkoop. Dit zijn voornamelijk pups. Daarvan worden ongeveer 50.000 honden verkocht door illegale dan wel malafide hondenhandelaren. Ongeveer 60 tot 70% van deze honden (30.000–35.000) mankeert iets. Ook worden vermoedelijk in Nederland jaarlijks zo'n 80.000 pups uit het buitenland illegaal ingevoerd en in Nederland verhandeld. Dit zijn honden die in strijd met Europese regelgeving in Nederland worden gebracht. De honden zijn bijvoorbeeld niet gechipt, hebben geen paspoort en hebben niet de juiste inentingen. Daardoor ontstaan onder andere risico's voor de volksgezondheid. Twee derde van deze pups komt uit voormalige Oostbloklanden. Cijfers van de verantwoordelijke Belgische overheidsdienst geven aan dat veel honden uit deze landen iets mankeren. Zo is bijvoorbeeld het sterftecijfer van geïmporteerde pups in de eerste zes levensmaanden zo'n drie keer zo hoog als van in België gefokte honden. Het is aannemelijk dat dit ook geldt voor de honden uit deze landen die Nederland binnen komen. Op grond van bovenstaande cijfers is aangetoond dat er sprake is van een schrijnend probleem en dat het hier niet enkel gaat om incidenten.

Wat houdt de verplichting in?

De chip- en registratieverplichting voor honden geldt vanaf 1 april 2013 en komt neer op het volgende:

Pups geboren vanaf 1 april 2013 moeten binnen 7 weken na de geboorte gechipt worden en binnen 8 weken na de geboorte bij een aangewezen databank worden geregistreerd door de fokker.

Alle honden, ongeacht leeftijd, die vanaf 1 april 2013 datum worden geïmporteerd, moeten binnen 2 weken worden geregistreerd door de persoon die de hond importeert, aangezien dat de eerste houder is. Zij moeten al gechipt zijn om Nederland in te mogen (de registratieplicht geldt niet voor honden die korter dan 3 maanden in Nederland blijven, bijvoorbeeld voor vakantie).

Voor de rest van het leven van de hond moeten alle veranderingen in de geregistreerde gegevens aan de databank worden doorgegeven, zodat de informatie up-to-date blijft. Dat betekent dat u een verhuizing, een wijziging van telefoonnummer of andere belangrijke gegevens steeds binnen 14 dagen moet doorgeven aan de databank waar de hond geregistreerd staat.

Als de hond komt te overlijden, of als hij definitief als vermist wordt beschouwd, moet u de registratie binnen 14 dagen beëindigen. Ook als u de hond overdraagt aan een nieuwe eigenaar moet u de registratie binnen 14 dagen stopzetten. De nieuwe eigenaar moet binnen 14 dagen zelf de hond op zijn naam registreren.

Wie zich niet aan de nieuwe regels houdt, riskeert een boete.

Wat betekent deze verplichting voor u als professional?

U bent een fokker

Als u fokt en de pups worden vanaf 1 april 2013 in Nederland geboren, dan moet u de pups laten chippen voordat deze 7 weken oud zijn. U kunt uw honden laten chippen bij de dierenarts of bij iemand anders die beroepsmatig chipt (dat wil zeggen regelmatig en niet zijn eigen honden). Wilt u een NHSB stamboom aanvragen dan moet u het nest laten chippen door een medewerker van de Raad van Beheer. Ook moet u de pups registreren bij een aangewezen databank voordat deze 8 weken oud zijn. Bij registratie wordt in ieder geval om de volgende gegevens gevraagd:

- a. Uw naam, adres en woonplaats
- b. Chipnummer
- c. Geboortedatum van de hond
- d. Datum dat de hond gechipt is
- e. Naam, adres en woonplaats van degene die de chip inbrengt. Dit is bijvoorbeeld een chipper van de Raad van Beheer, een dierenarts of een ander persoon die op regelmatige basis dieren chipt.

Heeft u een onderneming volgens artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007 en staat uw hond op naam daarvan, dan moet u in plaats van bovenstaand punt a bedrijfsgegevens opgeven, namelijk:

Vestigingsadres van de onderneming waarop de hond wordt gehouden

Naam van de onderneming en de beheerder van de onderneming

Nummer van de inschrijving in het handelsregister

Registratienummer dat op basis van artikel 5 van het Honden- en kattenbesluit 1999 is toegekend

Wanneer u een hond verkoopt, vertelt u de koper dat deze de registratie moet laten aanpassen in de databank. Geef de koper een bewijs van registratie mee. Binnen 14 dagen na verkoop moet u uw eigen registratie afmelden bij de databank.

Hondenfokkers die de honden naar het buitenland verkopen doen zelf de eerste registratie. Bij

verkoop melden zij de hond binnen 14 dagen af met de zogenaamde "exportmelding". Op die manier is het duidelijk dat de hond verkocht is naar het buitenland en er geen aanmelding bij de databank komt door de nieuwe koper.

De Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA) gaat handhaven op de verplichting tot chippen en registreren van honden. U bent in overtreding wanneer u zich niet houdt aan de verplichte identificatie en registratie.

U bent een handelaar

Als u een hond koopt die vanaf 1 april 2013 in Nederland geboren is, moet u zich ervan verzekeren dat de fokker de hond heeft laten chippen en dat de hond geregistreerd is. Binnen 14 dagen na aankoop moet u de registratie op uw naam laten zetten bij een aangewezen databank. Doet u dit niet, dan bent u in overtreding.

Haalt u een hond vanaf 1 april 2013 vanuit het buitenland naar Nederland, dan moet deze al gechipt zijn om te voldoen aan de invoereisen. Het is aan te bevelen dat in het buitenland gebruik gemaakt is van een microchip die voldoet aan de ISO normen 11784 en 11785. U moet de hond binnen 14 dagen na grensovergang op uw naam of organisatie laten registreren bij een aangewezen databank. Doet u dit niet, dan bent u in overtreding.

U moet de volgende gegevens in ieder geval melden bij de databank:

- a. Vestigingsadres van de onderneming waarop de hond wordt gehouden
- b. Naam van de onderneming en de beheerder van de onderneming
- c. Nummer van de inschrijving in het handelsregister
- d. Registratienummer dat op basis van artikel 5 van het Honden- en kattenbesluit 1999 is toegekend
- e. Chipnummer
- f. Geboortedatum van de hond
- g. Datum dat de hond gechipt is
- h. Naam, adres en woonplaats van degene die de chip inbrengt (indien in Nederland gechipt)
- i. Datum van het in Nederland brengen van de hond (indien uit het buitenland)
- j. Land van herkomst van de hond (indien uit het buitenland)

Vraag bij aankoop van een hond om een bewijs van registratie zodat u weet dat de hond gechipt én geregistreerd is. Check eventueel via www.chipnummer.nl of de hond al geregistreerd is.

Vertel na verkoop van een hond aan de nieuwe eigenaar dat hij de registratie binnen 14 dagen moet laten aanpassen in de databank. Zelf bent u verplicht om na verkoop de registratie binnen 14 dagen af te melden bij de databank.

De Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA) gaat handhaven op de verplichting tot chippen en registreren van honden. U bent in overtreding wanneer u zich niet houdt aan de verplichte identificatie en registratie.

U bent een dierenarts en/of u chipt beroepsmatig honden

Alle honden die er vanaf 1 april 2013 in Nederland bijkomen moeten gechipt zijn en de registratie van deze honden moet bijgehouden worden. Het chippen van pups moet gebeuren voordat de pups 7 weken oud zijn. Chippen mag gedaan worden door dierenartsen en door beroepsmatige chippers. Onder beroepsmatig chippen wordt verstaan dat u regelmatig en niet alleen ten eigen nutte chips inbrengt. Een beroepsmatig chipper mag zijn eigen dieren chippen, als hij daarnaast ook andere

dieren chipt. Een dierenarts mag altijd chippen.

U mag zelf bepalen welke prijs u voor het chippen berekent. Geef na het chippen het chipnummer mee aan de klant en wijs de klant op de verplichting om na het chippen de hond te laten registreren. U kunt hierbij ook wijzen op de voordelen van chippen en registreren, bijvoorbeeld wanneer een hond vermist zou raken. Tevens kunt u misverstanden over het chippen en registreren bij uw klanten wegnemen. U kunt ook aan uw klanten aanbieden de registratie samen met hen te regelen.

Als dierenarts kunt u tijdens vervolfbezoeken aan uw praktijk klanten wijzen op het belang van een juiste registratie en het up-to-date houden van de informatie, zoals adres- en telefoongegevens.

Wanneer u constateert dat een klant een niet-gechipte of niet-geregistreerde hond heeft die geboren of geïmporteerd is na 1 april 2013, dan kunt u deze klant wijzen op het feit dat hij/zij in overtreding is. Als richtsnoer wordt geadviseerd dat u bij honden jonger dan ongeveer 1 jaar aanbiedt om alsnog de hond te chippen. Is de hond ouder, dan kunt u overwegen om hiervan melding te doen bij de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA) of de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID). Als de klant niet van plan is de hond alsnog te laten chippen en/of registreren, dan wordt ook geadviseerd om hier een melding van te doen. Melding doen is niet verplicht.

Voor in Nederland geboren honden moet een chip gebruikt worden die een uniek en niet te wijzigen nummer van vijftien cijfers bevat, waarvan de eerste drie cijfers 528 zijn (Nederlandse landcode). Een chip die voldoet aan ISO-norm 11785 en 11785 wordt vermoed hieraan te voldoen.

De chip wordt onderhuids aan de linkerzijde van de hals of aan de dorsale zijde tussen de schouderbladen ingebracht.

Een chip mag alleen verwijderd worden als dit noodzakelijk is vanwege een diergeneeskundige oorzaak. In dat geval moet de dierenarts deze diergeneeskundige oorzaak in de databank registreren. Er moet een nieuwe chip worden ingebracht. De houder van de hond geeft aan de aangewezen databank door wat het nummer van de nieuwe chip is en op welke datum deze vervangen is. Er is een speciale invoer bij de databank, waarbij de koppeling tussen het oude en het nieuwe chipnummer wordt vastgelegd.

Hergebruik van een chip is verboden.

U moet een administratie bijhouden van alle honden die u gechipt heeft. Deze administratie bevat in ieder geval:

- De datum van inbrengen van de chip
- Het nummer van de chip
- De plaats in de hond waar de chip is ingebracht
- De geboortedatum van de hond
- Gegevens van de houder van de hond
- Indien van toepassing: reden van verwijdering van een chip.

Deze administratie moet gedurende zeven jaar bewaard worden. De Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA) gaat handhaven op de verplichting tot chippen en registreren van honden.

U werkt bij een asiel of een pension

Voor honden die in een asiel worden opgevangen gelden de volgende regels: de hond hoeft de eerste 2 weken na binnenkomst niet gechipt of geregistreerd te worden door het asiel. Na 2 weken (wanneer het asiel wettelijk eigenaar wordt van de hond) moet de hond, indien dit nog niet gebeurd is, gechipt worden. Binnen 2-4 weken na binnenkomst moet de hond geregistreerd worden op naam van het asiel.

Vertel na verkoop van een hond aan de nieuwe eigenaar dat hij de registratie binnen 2 weken moet laten aanpassen in de databank. Zelf bent u verplicht om na plaatsing de registratie binnen 2 weken af te melden bij de databank.

Wanneer u een hond langer dan ongeveer 3 maanden in pension hebt, bijvoorbeeld omdat de eigenaar van het desbetreffende dier lange tijd in het buitenland verblijft, wordt geadviseerd om de hond te registreren op naam van de houder, dus het pension.

De Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA) gaat handhaven op de verplichting tot chippen en registreren van honden.

U werkt voor een organisatie die honden naar Nederland importeert

Er zijn veel organisaties die honden naar Nederland importeren. Deze honden moeten al in het buitenland gechipt worden om geïmporteerd te worden. Indien mogelijk is het verstandig dat hierbij gebruik gemaakt wordt van microchips die voldoen aan de ISO normen 11784 en 11785.

De organisatie moet de honden binnen 14 dagen na binnenkomst in Nederland registreren bij een aangewezen databank. Wanneer een hond daarna tijdelijk in bijvoorbeeld een pleeggezin geplaatst wordt, dan is de richtlijn dat de registratie op naam van dit tijdelijke pleeggezin overgezet wordt als de hond daar langer dan 3 maanden gaat verblijven. Als de hond definitief geplaatst wordt, dan moet de nieuwe houder van de hond binnen 14 dagen de hond laten registreren op zijn naam.

Het is dus niet toegestaan, wat in het verleden wel gebeurde, dat de honden altijd op naam van de organisatie geregistreerd blijven. Het maakt hierbij niet uit of de organisatie officieel nog eigenaar van de hond is of niet. Registratie bij een databank is geen eigendomsbewijs.

De organisatie doet wel altijd de eerste registratie na binnenkomst in Nederland, omdat zij de importeur van de honden is. Wanneer de registratie overgezet wordt op naam van een (tijdelijk) pleeg- of adoptiegezin, dan moet de organisatie binnen 14 dagen de hond afmelden bij de databank.

U werkt voor een organisatie die gebruik maakt van gastgezinnen

Er zijn organisaties die honden voor langere tijd in gastgezinnen plaatsen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan hulphonden. Wanneer de hond in een dergelijk gast- of pleeggezin geplaatst wordt, dan is de richtlijn dat de hond door dat gezin geregistreerd wordt als de hond langer dan 3 maanden in dat gezin gaat verblijven. Het gezin is namelijk de houder van de hond.

Relevante wet- en regelgeving

De verplichting dat alle honden die er vanaf 1 april 2013 in Nederland bijkomen, gechipt en geregistreerd moeten worden, is terug te vinden in de volgende wet- en regelgeving:

- Regeling identificatie en registratie van dieren: wetten.overheid.nl/BWBR0014538
- Besluit identificatie en registratie van dieren: wetten.overheid.nl/BWBR0009019
- Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden – Jaargang 2012 – 497. Besluit van 2 oktober 2012, houdende wijziging van het Besluit identificatie en registratie van dieren in verband met het verplicht stellen van identificatie en registratie van honden.
- Staatscourant Nr. 2139, 30 januari 2013.

Vragen en antwoorden

Welke microchips mogen gebruikt worden?

Voor in Nederland geboren honden moet een chip gebruikt worden die een uniek en niet te wijzigen nummer van vijftien cijfers bevat, waarvan de eerste drie cijfers 528 zijn (Nederlandse landcode). Een chip die voldoet aan ISO-norm 11785 en 11785 wordt vermoed hieraan te voldoen.

Wie mogen er chippen?

Het chippen mag worden gedaan door een dierenarts of door beroepsmatige chippers.

Beroepsmatige chippers zijn mensen die regelmatig en niet alleen ten eigen nutte chippen. Er worden verder geen bekwaamheidseisen gesteld aan de chipper en een Kamer van Koophandel (KvK) registratie is niet nodig. Er is ook geen minimum aantal dieren gedefinieerd.

Beroepsmatige chippers mogen ten eigen nutte chippen, oftewel eigen dieren chippen, als zij daarnaast ook andere dieren chippen. Een fokker mag dus zijn eigen honden van een chip voorzien als hij een beroepsmatige chipper is en ook andere dieren chipt.

Welke databanken zijn aangewezen?

Dienst Regelingen, onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, wijst aan welke databanken de gegevens van gechipte honden mogen registreren. Deze databanken moeten zich houden aan een overeenkomst waarin onder andere geregeld is hoe ze om moeten gaan met uw persoonsgegevens. Dienst Regelingen kan de aanwijzing van een databank intrekken als niet aan de afspraken wordt voldaan.

Welke gegevens moet u doorgeven bij registratie bij één van de aangewezen databanken?

U moet in ieder geval de volgende gegevens doorgeven:

- a. Naam, adres en woonplaats (altijd)
- b. Chipnummer (altijd)
- c. Geboortedatum van de hond (indien u de fokker bent)
- d. Datum dat de hond gechipt is (indien u de fokker bent)
- e. Datum van het in Nederland brengen van de hond (bij import)
- f. Land van herkomst van de hond (bij import)
- g. Datum van overdracht (indien u de koper bent)

Indien de houder een onderneming betreft zoals bedoeld in artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007, geeft u in ieder geval de volgende gegevens door:

- a. Vestigingsadres van de onderneming waarop de hond wordt gehouden
- b. Naam van de onderneming en beheerder van de onderneming
- c. Nummer van inschrijving in het handelsregister
- d. Registratienummer dat op basis van artikel 5 van het Honden- en kattenbesluit 1999 is toegekend
- e. Chipnummer
- f. Geboortedatum van de hond
- g. Datum dat de hond gechipt is
- h. Datum van het in Nederland brengen van de hond (bij import)
- i. Land van herkomst van de hond (bij import)

Wat gebeurt er met de geregistreerde gegevens?

De databank is verplicht om bepaalde gegevens van de registratie naar het Ministerie van EZ te sturen. Opsporingsinstanties zoals de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) mogen deze gegevens gebruiken om overtredingen op te sporen. Als er inspecties plaatsvinden zal gelijk gecontroleerd worden op de chip- en registratieverplichting. Anderen hebben geen toegang tot de geregistreerde gegevens.

Wat gebeurt er als de aanwijzing van een databank ingetrokken wordt?

Dienst Regelingen kan de aanwijzing van een databank stopzetten als niet aan de regels wordt voldaan. Als de aanwijzing van een databank wordt ingetrokken of als de databank er zelf voor kiest om te stoppen met de activiteiten op het gebied van I&R Hond dan worden tussen de databank en Dienst Regelingen nadere afspraken gemaakt over de overdracht van de gegevens. Deze gegevens komen dus in het bezit van het ministerie en er kan besloten worden om de gegevens over te dragen naar een andere databank.

Het opsporen van vermiste honden is geen direct doel van I&R Hond, maar een activiteit die de databank zelf kan bieden. Dienst Regelingen zelf zal hier dus niet in voorzien. Als de aanwijzing wordt ingetrokken kan de databank wel verder gaan met andere activiteiten. Misschien dat het beschikbaar stellen van registratiegegevens (voor zover de wet dit toestaat) t.b.v. het terugbezorgen van vermiste honden hier onderdeel van kan zijn. Ook kunnen als de aanwijzing wordt ingetrokken bepaalde gegevens worden overgenomen door een andere databank, waardoor het systeem van terugbezorgen bij vermissing kan blijven functioneren.

Mag een eigenaar van databank veranderen?

De houder/eigenaar mag inderdaad van databank veranderen. Voorwaarde is dat de hond juist en tijdig geregistreerd is. Door deze situatie zal in de centrale databank (van Dienst Regelingen) een afvoermelding wordt geregistreerd en daarna een aanvoermelding op naam van dezelfde houder. Dit is geen probleem.

Mag een fokker de eerste registratie aan de nieuwe eigenaar overlaten?

Nee, dat mag niet. Fokkers zijn verplicht om zelf de eerste registratie van de pup op hun eigen naam te zetten. Dit moet ook als de pup bijvoorbeeld op papier al verkocht is. Nadat de pup daadwerkelijk naar de nieuwe eigenaar is verhuisd, kan de fokker de registratie stopzetten en moet de nieuwe eigenaar zich binnen 14 dagen aanmelden bij een aangewezen databank.

Hoe zit het als een pup naar het buitenland verkocht wordt?

Wanneer u als fokker uw dieren naar het buitenland verkoopt, dan hebben de nieuwe kopers geen registratieverplichting. Nadat de hond verhuisd is naar de nieuwe eigenaar moet u de hond afmelden bij de databank. Hierbij kunt u de zogenaamde "exportmelding" gebruiken.

Honden uit het buitenland naar Nederland importeren – hoe zit dat?

Haalt u een hond vanaf 1 april 2013 vanuit het buitenland naar Nederland, dan moet deze al gechipt zijn om te voldoen aan de invoereisen. Het is aan te bevelen dat gebruik gemaakt is van een microchip die voldoet aan de ISO normen 11784 en 11785. Heeft u een hond uit het buitenland en heeft hij een chip die niet aan de ISO normen voldoet? Dan moet u zelf een chipreader aanschaffen waarmee de chip kan worden afgelezen.

U moet de hond binnen 14 dagen na grensovergang laten registreren bij een aangewezen databank.

Wie controleert er of de verplichting tot chippen en registreren nageleefd wordt?

De Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA) en de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) zijn als toezichthouder aangewezen.

Meer informatie

- Chip je Dier: www.chipjedier.nl
- Dienst Regelingen: www.drloket.nl
- Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA): www.vwa.nl

Bij het LICG kunt u terecht voor onafhankelijke en betrouwbare informatie over het 'houden van huisdieren'. Door het bieden van deze informatie en het organiseren van campagnes levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

Versie: juni 2013

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl